

РЕШЕНИЕ

№ 157

гр. Пловдив, 24.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XIII СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Полина П. Бешкова

при участието на секретаря Цветелина П. Бакалова
като разгледа докладваното от Полина П. Бешкова Търговско дело № 20225300900608 по описа за 2022 година

Иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предложение трето ЗЗД във вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Производството е образувано по подадена искова молба от „Дейзи ГмбХ“ – чуждестранно юридическо лице, регистрирано съгласно законите на Република Австрия като дружество с ограничена отговорност с идентификационен номер ATU70476745 и адрес: 1080 Wien, Laudongasse 35/1, представлявано от управителя Р. Н. Б., против „ВИМ ПЛАСТ“ ЕООД, ЕИК 205701758, със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, ж.к. Тракия, бл. 92, ет. 12, ап. 42.

Твърди се, че между страните били установени търговски отношения по силата на сключен между тях неформален договор за доставка и монтаж на ПВЦ дограма и щори, по който ищецът бил възложител, а ответникът – изпълнител. С оглед изпълнение на постигнатите договорености на 12.11.2021г. ищцовото дружество превело по сметка на изпълнителя цялата договорена сума, възлизаща в размер на 24 000 евро. По този повод била издадена фактура с № 0000000035/12.11.2021г. Твърди се, че след извършеното плащане представителят на ответното дружество уведомил ищеца, че стоката не може да бъде осигурена и доставена. В резултат на това *** на ищеца заявил, че разваля договора. Последвало изпращане на кредитно известие от страна на дружеството – изпълнител с № 0000000038/15.11.2021г. за сумата от 24 000 евро с посочено основание „отказана доставка на PVC кабина с размери 390/990“, но на 07.12.2021 г. по банкова сметка на ищеца била възстановена само сума в размер от 4 000 евро, след което други

транзакции не били извършени. Между управителите на двете дружества били проведени неколнократни разговори по повод връщане на останалата част от сумата, които не довели до резултат. Поради това на 30.05.2022 г. ищецът направил опит за връчване на покана за доброволно изпълнение на управителя на ответното дружество, като за целта служител на куриерска фирма Еконт посетил адреса на управление на „Вим пласт“ ЕООД, но пратката била върната със забележка „получателят отказва пратката без преглед“.

С оглед на тези обстоятелства и предвид отказа на ответника да заплати остатъка от общо дължимата сума ищецът обосновава правния си интерес от предявяване на настоящия иск, с който моли „ВИМ ПЛАСТ“ ЕООД да бъде осъдено да му заплати сумата от 25 500 лв., с която частично да се удовлетвори претенцията му за връщане на получена на отпаднало основание сума в общ размер на 20 000 евро с левова равностойност 39 116.60 лв., ведно със законна лихва върху сумата предмет на иска, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателно изплащане. Претендира разноски.

В законовия срок ответникът е подал отговор на исковата молба, с който оспорва изцяло исковата претенция като неоснователна. Не оспорва факта, че между него и ищеца е сключен описаният в исковата молба договор, както и че е получил плащане по него в размер на 24 000 евро, от които е възстановил сумата от 4 000 евро. Твърди обаче, че остатъкът не е дължим, тъй като възложителят е отказал поръчката без основателна причина за това, въпреки направена от ответника поръчка на материалите и готовност да изпълни доставката на посочения от ищеца адрес в Австрия. Поради това моли искът да бъде отхвърлен, както и в негова полза да бъдат присъдени направени във връзка с производството разноски.

С депозирана искова молба ищецът оспорва възраженията, направени от ответното дружество. Поддържа, че основание за разваляне на договора е установена невъзможност изпълнителят да извърши работата по надлежен начин, съобразно договореното между страните. Излага, че в хода на проведена на 29.11.2021 г. среща в гр. ***, целта на която била да се представи мостра от PVC профила и да се вземат размери на място, станало ясно, че *** на ответното дружество В. М. няма необходимите технически познания за извършването на надлежен монтаж на дограмата и щорите, както и че няма да може да изпълни работата в уговорения срок до Коледа. Наред с това при срещата не била представена и мостра от профила. Тези обстоятелства дали основание на „Дейзи ГмбХ“ да заяви чрез управителя си, че разваля договора. По отношение на твърдението за понесени разходи заявява, че в случая липсват данни изпълнителят да е предприемал каквито и да било действия за извършването на такива, както и че възражения за дължимостта им не са отправяни нито към момента на разваляне на договора, нито в хода на разменената електронна кореспонденция между страните или по друг начин. В тази връзка оспорва приложените към отговора на исковата молба фактури, като заявява, че посочените в тях материали нямат отношение

към възложената поръчка, не се явяват елемент от техническото решение на проекта и като дати на закупуване не съответстват на процесния период. Що се касае до евентуално извършени разходи, свързани с пътуването до Република Австрия, сочи, че те не подлежат на възстановяване, тъй като изпълнителят е поел на собствен риск поръчката с ясното съзнание, че не притежава необходимите технически познания за нейното точно изпълнение.

В допълнителен отговор на допълнителната искова молба ответникът заявява, че поддържа всички направени от него възражения, като оспорва изложените от ищеца твърдения. Не оспорва, че на 29.11.2021 г. между представителите на дружествата е била проведена среща в гр. ***, при която е извършен оглед на мястото, на което следвало да бъде осъществен монтажът. Оспорва обаче изложените твърдения относно срока за изпълнение на поръчката и спецификациите на дограмата. Твърди, че по никакъв начин не е информиран за посочените от ищеца изисквания. Соци, че при направеното изявление за разваляне ищецът не е посочил каквато и да била причина за това, както и че не му е даден подходящ срок за изпълнение. Счита за необосновани заявените причини за разваляне на договора, в т.ч. изтъкнатата липса на технически познания у управителя на „ВИМ ПЛАСТ“ ЕООД В. М..

Съдът, от събраните доказателства и фактите, които се установяват с тях, прие следното:

С доклада на делото доказателствената тежест в процеса е разпределена по следния начин: Всяка от страните дължи доказване на заявените от нея позитивни факти. Ищецът следва да докаже наведените материалноправни предпоставки за разваляне на договора, обосноваващи основанието на претенцията му. В тежест на ответника е да установи направените от него правоизключващи възражения за позитивни факти, в т.ч. наведеното основание за задържане на процесната сума.

Изрично за безспорни и ненуждаещи се от доказване са признати следните факти: валидно възникнала облигационна връзка между страните, произтичаща от сключен между тях неформален договор за доставка и монтаж на ПВЦ дограма и щори; фактът, че във връзка с изпълнение на договора на 12.11.2021 г. ищецът изпълнил поетото от него задължение за заплащане на сумата от 24 000 евро по банкова сметка на ответника, от която след направено изявление за разваляне на договора ответникът възстановил на ищеца сумата от 4 000 евро; както и обстоятелството, че на 29.11.2021 г. в гр. *** между представителите на двете дружества била проведена среща, при която е извършен оглед на мястото, на което следвало да бъде осъществен монтажът.

По принцип правото на разваляне на двустранен договор по реда на чл. 87, ал. 1 или ал. 2 ЗЗД принадлежи на изправната страна и е обусловено от виновно неизпълнение на поето договорно задължение на насрещната страна. За да настъпи правното действие на изявлението за разваляне на договора, което в случая не е необходимо да е в писмена форма, тъй като договорът е

устен, е необходимо да бъде доказано, че са били налице законовите предпоставки на чл. 87, ал. 1 ЗЗД с предоставяне от изправната страна по договора на подходящ срок за изпълнение или чрез безусловно изявление за разваляне при невъзможност за изпълнение, за която длъжникът носи отговорност, при безполезност на изпълнението или при уговорка за изпълнение непременно в определено време.

В случая ищецът твърди, че договорът е безусловно развален преди подаване на исковата молба поради невъзможност за изпълнение – липса у ответника на необходимите технически познания за нейното точно изпълнение на територията на РАвстрия.

Каза се вече, че между страните няма спор относно валидното сключване и съдържание на процесното правоотношение така, както се сочи от ищеца, изправността му да плати предварително цялата стойност на договора от 24 000 евро по банкова сметка на ответника; направено в устна форма изявление за едностранно разваляне на договора, в резултат на което ответникът му възстановил сумата от 4 000 евро, както и обстоятелството, че е извършен оглед на място от страните по сделката, като развалянето следва огледа.

Следователно спорни по делото са само обстоятелствата относно причините за развалянето и налице ли е правна възможност за ответника да задържи остатъка от сумата на наведеното от него основание, а именно, че възложителят е отказал поръчката без основателна причина въпреки направена от изпълнителя поръчка на материалите и готовност да изпълни доставката на посочения от ищеца адрес в Австрия.

На практика обаче само по себе си така наведената причина за задържане на сумата не е правно издържана, тъй като първо, по делото не се установява подобна уговорка между страните като елемент от правоотношението ответникът да може да задържи платеното или част от него при неоснователен отказ под формата на неустойка или друга обезщетителна и/или санкционна клауза, нито може да се приеме, че се касае за отметнина по смисъла на чл. 308 ТЗ, която освен че също трябва да е изрично договорена, е нелогично да съвпада по размер със стойността на договора, колкото е заплатил ищецът в случая. Второ, евентуално претендирани от ответника разходи за материали не са предмет на спора и не подлежат на възстановяване – не са предявени негови насрещни вземания против ищеца чрез възражение за прихващане или насрещен иск, нито се твърди и установява реално направено по реда на чл. 103 ЗЗД материалноправно прихващане с конкретни суми, погасяващи изцяло или частично дълга.

Нещо повече, ответникът прояви процесуална пасивност и не ангажира допуснатите му гласни доказателствени средства, поради което правоизключващите му възражения за положителни факти останаха и недоказани.

Същевременно ищецът установи наведената техническа невъзможност за изпълнение чрез разпита на св. Д. /без родство/, който споделя непосредствените си впечатления на очевидец от проведената в Австрия среща подробно и без вътрешни и външни противоречия с останалия доказателствен материал. От разказа му се установяват завишените австрийски изисквания към техническото изпълнение на възложеното и липсата на ясна ориентация относно тях у ответника. Не е представена мостра, не е предложен и вариант за покриване на австрийските строителни стандарти напр. чрез подизпълнител. Освен това частичното възстановяване на платеното и издаденото от ответника кредитно известие с основание „отказана доставка“ за сумата от 24 000 евро също косвено доказват взетото след огледа на обекта решение да не се пристъпва към изпълнение на договора, като наведените и доказани от ищеца причини са резонни и логични, а развилата се след това фактология ги потвърждава имплицитно.

Дори под условие да се приеме нещо друго, а именно, че ищецът е следвало да предостави подходящ срок за изпълнение, преди договорът да се счита за надлежно развален, то очевидно този срок е изтекъл най – късно към момента на частичното възстановяване на платеното /07.12.2021г/, иначе би се пристъпило към реално изпълнение, а не към връщане на даденото по договора. Налице е и хипотеза на безполезност на изпълнението, тъй като свидетелят споделя, че два месеца по – късно /след огледа/ ищецът му поръчал дограмата, която „дошла след още осем седмици“, т.е. четири месеца след срещата възложеното вече е изпълнено от друг.

Ответникът не твърди и не доказва да е възстановил остатъка от получената сума след отпадане на основанието за получаването ѝ.

Поради това претенцията е основателна и ще се уважи в претендирания частичен обем от **25 500 лв.** от общо 20 000 евро ведно със законна лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателно изплащане.

При този изход на спора на ищеца се дължат направените разноски в производството, които се установяват в размер на **6 020 лв** – съобразно списък на разноските на л. 106 и доказателствата за действително направен разход в този размер.

По изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ВИМ ПЛАСТ“ ЕООД, ЕИК 205701758, със седалище и адрес на управление: гр. Пловдив, ж.к. Тракия, бл. 92, ет. 12, ап. 42 да заплати на „Дейзи ГмбХ“ – чуждестранно юридическо лице, регистрирано съгласно законите на Република Австрия като дружество с ограничена отговорност с идентификационен номер ATU70476745 и адрес: 1080 Wien, Laudongasse

35/1, сумата от **25 500 лв.**, *частична* претенция от общо 20 000 евро с легова равностойност 39 116.60 лв., *която сума подлежи на връщане на отпаднало основание – поради разваляне на неформален договор за доставка и монтаж на ПВЦ дограма и щори*, по който на 12.11.2021г. ищецът – възложител превел по сметка на ответника - изпълнител цялата договорена сума, възлизаща на 24 000 евро, за което е издадена фактура с № 0000000035/12.11.2021г, като след развалянето е възстановена сумата от 4 000 евро, а с невъзстановения остатък ответникът неоснователно се е обогатил, ведно със законната лихва върху главницата от завеждане на исковата молба в съда - 31.10.2022г, до окончателно изплащане на задължението, както и сумата от **6 020 лв** – разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____